

40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
reti ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravišтво sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Moša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini

„Naša Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in
petek. Uredništvo in upravišтво je v Mar-
iboru, Koroška c. št. 5. Z uredništvom se
more govoriti vsaki dan samo od 11. do
12. ure. Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon Interurban št. 113.

46. številka.

MARIBOR, dne 12. junija 1925.

Letnik I.

Nasilna nacionalistična organizacija.

Posebno znamenje današnje dobe pomenijo orjunaši ali kakor se tudi šami imenujejo: »bojevniki jugoslovenske ideje.« Ko se ob vseh prilikah povdarja, da so Jugoslovani osvobodjeni in da je skupna država Srbov, Hrvatov in Slovencev čista nacionálna država, prav čudno zveni ta naziv. Skozi par let se je naš svet že navadil na to, da se nacionilizem jemlje v zakup od obeh vladajočih strank — zlasti pa od samostojnih demokratov, in ko se orjunaši imenujejo »bojevnike«, ni nobenega dvoma, da so to bojevniki ali garda ravno te samostojno-demokratske stranke. Ob kongresu, ki ga je imela zadnjič orjuna v Beogradu, se je pa začelo ponovno v javnosti intenzivnejše razmišljati o bistvu in obstoju te organizacije.

Kongres je imel čisto gotovo namen, osvežiti že zelo obledelo slavo in veljavnost orjune. Ta namen ali cilj so skušali na eni strani uresničiti in izvesti voditelji te organizacije, na drugi strani je pa tudi šef samostojne demokratske stranke in minister Pribičević računal, da bo prišel ta kongres na dober konto njegove politike in stranke. Samostojni demokrati so hoteli ta kongres enostavno izrabiti v sugeriranje javnosti, da je »dobrih stotisoč organiziranih omladincev« na njihovi strani. Kongres je pa ravno nasprotno slabo odrezal ne samo za vodstvo cele organizacije, ampak tudi za samostojne demokrate in zopet se je pokazalo, da taka organizacija nima predpogojev za obstanek in da se bo prejkoprej razšla. Eden od vodilnih orjunašev, g. Bartulović, je pred kongresom izdal sicer brošuro, v kateri razlaga, da je orjuna nadaljevanje predin medvojne nacionalistične omladine, ki je imela na svojem programu osvobodjenje in ujedinjenje Jugoslovánov v jugoslovanski in čisto demokratični državi.

To razlaganje pa ne drži in orjuna ne more biti naslednica jugoslovanskih idealistov pod vodstvom rajnega Frana Supila. V času balkanskih vojn se je v slutnjah velikih dogodkov združevala nacionalistična omladina, ker so bili dani za to vsi psihološki predpogoji. Bistveni pogoj nacionalistične omladine in njena revolucionarnost pa danes ne more obstajati, ker so vsi cilji v glavnem že doseženi. Današnji nacionalistični ali orjunaški pokret je nekaj formalističnega ter se omejuje na uniforme, zastave in parade in ne gleda na to, kar so njeni člani že počeli, je tudi ustrojstvo cele organizacije, njena razdelitev na »bataljone«, »akcijske čete« itd., najtočnejše obilježje nelegalnega in nasilnega delovanja. Vsaka normalno urejena država ima za svojo obrambo na zunanji vojsko, na znotraj pa red in mir pa žandarmerijo in policijo, in tako je jasno, da orjunaški bataljoni ne morejo biti ničesar drugega kot garda neke politične stranke, ki se je odločila tudi za nelegalna sredstva. Ko čitamo danes v slovenskem glasilu orjune o »junških četah silnih borcev, mrkosresnih lic«, o orjunaškem bataljonu iz tega ali onega kraja »ostrem kakor meč«, o »praporih in junakih«, ki so »okaljani že v krvavih bojih« itd., se najprej spominjamo na patetične opise staroveških vojščakov, vojnih najemnikov in končno tudi roparskih vitezov, spominjamo se tudi na najrazličnejše fantaste, ki jih je dala dolga vojna doba, končno se pa moramo vprašati, kdo daje pravico privatni organizaciji, da na tak način s svojimi »mrkimi junaki«, orožjem in praporji omalovažuje avtoriteto državne oblasti in njeno normalno oboroženo in drugovrstno izvrševalno silo.

Nekdaj pod Avstrijo je bilo razumljivo zbiranje v nelegalnih revolucionarnih organizacijah, ker je dovolj jasno izgledalo, da se legalnim potem ne bodo dale doseči narodne pravice in ker je bilo končno tudi nasilje takih nelegalnih organizacij naperjeno proti tujemu in ne proti lastnemu svetu in narodu. Danes se pa organizirani nacionalisti, pa najsibodo orjunaši, srnaoci ali hanaoci, znašajo nad lastnim narodom ter bi pred lastnimi ljudmi hoteli igrati vlogo prvovrstnih državotvorcev in nacionalistov. V prilog te vloge služijo tudi fantastične uniforme, parade, prapori in kongresi, ki stanejo po poročilu vodstva od zadnjega kongresa 240.000 din. To poročilo je izkazalo tudi deficit okroglih 100.000 din. Kdo bo vse to plačal, zakaj se za take stvari toliko potroši, ko imamo vendar po vsem drugem več potrebe, kot pa po paradah in uniformah?

Na zadnjem kongresu so si orjunaši izbrali po dolgem prepiranju glede raznih struj v svojih vrstah in v premostitven največjega spora, ko so eni za, drugi pa proti Pribičeviću — novo vodstvo ali direktorij, ki ima svoje člane večinoma iz Splita. V Splitu se mnogo italijanč, mnogo italijanskih listov se čita in tako bodo tudi mnogi člani orjunaškega vodstva z naslodo in pazljivostjo zasledovali in spremljali Mussolinijevo slavo, sanjajoč, da enkrat tudi oni postanejo balkanski Mussoliniji ali diktatorji. Sanje so lepe, pozablja se pa pri tem, da je fašist Mussolini postal italijanski diktator, ker je znal spretno izrabiti strah italijanskih velekapitalistov pred socialisti in komunisti, ki so zelo naraščali ter kazali resne namene socializiranja to-

varn in drugih podjetij. Velekapitalisti so se zatekli v varstvo Mussolinijevih fašistov in z velikimi sredstvi, težke industrije je Mussolini organiziral svoje bataljone.

Kdo, kako in čemu se pa naj pri nas zateče pod okrilje nasilne nacionalistične organizacije? Pa če bi se za to tudi odločil, bi moral še izbirati, ali naj vzame za svoje »bojevnike« velesrbsko ali pa »integralno jugoslovensko« nacionalistično organizacijo. Edini kupec ali najemnik orjunaških »borcev« je samostojno-demokratska stranka,

in ko se je po raznih poročilih večina orjune na zadnjem kongresu protivila tej službi, kaj se potem še odlašaja z likvidacijo orjunaškega pokreta?! — Orjunaši med Srbi nočejo in ne morejo širiti jugoslovenstva, med Slovenci in Hrvati jih pa ni treba, kajti kakor smo prostovoljno vstopili v državno zajednico ali edinstvo, tako tudi jugoslovanske narodnostne zajednice ali edinstva ne odklanjamo, če se prepustijo mirnemu razvoju časa in za vse jugoslovanske narode ali plemena sporazumno in enako.

Razčiščenje položaja.

Nejasnost položaja, ki je zadnji čas nastala po tajnih razgovorih med Pašičem in Radičem, je odpravil zadnji

govor dr. Korošca.

Jasne in odločne besede so bile zelo potrebne in v tem pravcu se je vršila tudi razprava širšega odbora opozicijskega bloka.

Komunike širšega odbora opozicijskega bloka.

V sredo popoldne se je vršila seja širšega odbora bloka narodnega sporazuma. Seji so prisostvovali v ime nu Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, dr. Kulovec in dr. Hohnjec, za HSS dr. Polič, dr. Lorković in Pavle Radič, za demokratski klub Ljuba Davidović, dr. Kumanudi in Voja Veljković, v imenu muslimanskega kluba dr. Spaho, dr. Hrasnica in dr. Kulenović. O seji je bil izdan sledeči komunike:

»Širši odbor bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije je na svoji današnji seji ugotovil, da stranke vladne večine v nasprotju s parlamentarnim redom obtežujejo in zavlačujejo verifikacijo mandatov HSS, ki so pod anketo, dasiravno je anketni odbor, ki je bil izvoljen od narodne skupščine, že davno in popolnoma končal svoje delo in sklenil, da ni nobenega razloga, ki bi preprečeval, da se mandati ne bi verifi-

cirali. Širši odbor najodločneje zahteva, da se v interesu narodnega predstavnštva verifikacija brez odloga izvrši.

Pri pretresanju današnjega političnega položaja je širši odbor ugotovil, da današnja vlada po celi državi nadaljuje režim brezzakonitosti in nasilja, s katerim je pričela pri zadnjih volitvah in soglasno sklenil, da se uporabijo vsa pripravna sredstva, da se vrne v našo državo moč zakona in da se zasigura državljanska svoboda.

Med vsemi strankami bloka se je ugotovilo popolno soglasje pri presojanju političnega položaja.

Odlaganje verifikacije.

Kar se tiče zavlačevanja verifikacije, je treba pribiti dejstvo, da je kombinacija, ki jo razširjajo radikali, da se misli anketno poročilo vrniti verifikacijskemu odboru, v vrstah poslancev HSS izvajala veliko nevoljo in povečala njihovo nestrpnost. Sumijo, da bo Pašič delo v odboru zavlekel z novimi preiskavami in da se bo verifikacija izvršila še le 27. t. m. Radi takega izigravanja je med poslanci HSS opozicijski duh splošno narastel in gotovo je, da bo moralo vodstvo HSS brez dvoma računati s takim razpoloženjem poslancev in tudi samo pokazati svojo pravo barvo.

Mi in Bolgarija.

Ravno na drugo obletnico sedanjega krvavega bolgarskega režima je bila v naši skupščini razprava o odnosih med našo in bolgarsko državo, ki se je na podlagi znane dr. Marinkovičeve interpelacije o zadnjih dogodkih v Bolgariji razvila v splošno in zelo važno zunanje politično debato. Dr. Marinkovičeva interpelacija je obsegala osem točk in je zunanji minister dr. Ninčič na nje zaporedoma odgovorjal. O tem, kako zunanji minister Ninčič v splošnem vodi svoje posle ni treba ponovno razpravljati. Tudi njegovo naziranje glede odnosov do Bolgarije je že znano, ko je že pred svojim poročilom izjavil, da

da mora beograjska vlada diplomatsko podpirati bolgarsko

in ko se je že v splošnem tolikokrat razmotrivalo, kaj Pašičeva politika že od prevrata sem pogrši in opusti napram Bolgariji in bolgarskemu narodu. Na dr. Marinkovičovo interpelacijo minister sicer ni mnogo odgovarjal z diplomatskim podpiranjem Cankovega režima, bil je pa zelo v tem pravcu pri odgovarjanju na interpelacijsko točko o strašnem preganjanju nasprotnikov Cankovega režima.

O nevarnih komunistih je mnogo govoril, o legalnih nasprotnikih vlade

se je pa tako izrazil, kot bi se jih doslej še ne bi bilo zasledovalo in

tako zverinsko ubijalo.

Zelo važno je vse to, kar je interpelant dr. Marinković odvrnil ministru. Najprej je povdarjal, da bi morala biti naša zunanja politika samostojna, ker ni več tako, kot je bilo pred letom 1914, ko se je zunanja politika Srbije enostavno priklonila k Rusiji. Danes smo v položaju, kot je bila nekdanja Prusija v 18. stoletju in računati moramo tudi z mogočnostjo celih zvez proti nam.

Radi tega mora biti naša zunanja politika resna in v popolnem skladu z narodno voljo.

Glede Bolgarije je naglašal, da vlada danes v njej reakcija proti demokraciji in da smo v Stambolijskijevi dobi zamudili najboljšo priliko nujno potrebnega zbližanja. Kakor sploh, tako se mora tudi napram Bolgariji voditi naša zunanja politika vedno

v smislu demokracije, ki izključuje vsako podpiranje reakcije.

Najboljše za našo politiko je to, da se tudi na njo gleda skozi prizmo strankarskih odnosov in interesov.

Tudi napram Rusiji je naša zunanja politika pogrešna, ker se ne dela razlike med sovjetsko rusko vlado in med komunistično stranko. Komunistična stranka je, kakor so druge stranke, z vsemi željami po razširjanju, Rusija je pa država bratskega naroda, proti kateremu se nečemo nikdar boriti.

Politične vesti.

Nadaljevanje RR razgovorov. Pred par dnevi sta pred sednik HSS kluba Pavle Radič in podpredsednik dr. Lorković odpotovala v Beograd in Pavle Radič je pred odhodom še obiskal Stjepana Radiča. Iz razgovora s Pavlom Radičem so dobili poročevalci vtis, da se pogajanja med radikali in HSS nadaljujejo in da je Pavle Radič zadovoljen z rezultatom pogajanj. V čem in na kaki podlagi se pogajajo, o tem Pavle Radič molči. Na več vprašanj glede sporazuma in verifikacije hrvatskih mandatov je Pavle Radič odgovoril: »Zavezali smo se, da se ničesar ne objavi, dokler se pogajanja ne končajo in dokler se ne odstranijo vse zapreke. Čez dva do tri dni se bo o pogajanjih zvedelo mnogo več.«

Zakon o poljedelskih kreditih je bil sprejet v sredo v podrobni debati in stopi v veljavo. Za ta zakon, ki je posebno značilen in izrazit po svoji protiprečanski tendenci, so glasovali radikali in samostojni demokrati, med njimi dr. Pivko in dr. Žerjav.

»Cankofil dr. Ninčič.« Beograjska »Politika« ostro napada pod zgorajšnjim naslovom našega zunanjega ministra dr. Ninčiča ter mu očita popustljivost v politiki napram Bolgariji. Ninčič je na zahtevo bolgarske

vlade odredil, da se mora bolgarske emigrante, ki so pribežali na naš teritorij, takoj premestiti od meje v notranjost, dočim bolgarski vladi niti na misel ne pride, internirati makedonske emigrante, ki uprizarjajo dan za dnem vpade na naše ozemlje. Bolgarski ministri obrekujejo in obtožujejo našo državo, Ninčič se za to ne zmeni ter se mu ne zdi vredno to obrekovanje zavrniti. Dočim so se v Beogradu kar topili od prijateljstva do Cankova, je v Bolgariji sovraštvo do Srbije naravnost triumfiralo. Pod Cankovim režimom zopet dviguje glavo stara, od Avstrije in Nemčije plačana banda. Mi pa nimamo vzroka, da bi podpirali sedanjo Bolgarijo, kateri je na misli samo revanža, ne pa sporazum. Več vzroka imajo za to Madžari, Nemci in Italijani.

Kako pripravlja Pribičević zborovanje v Sisku? Pribičević je napel sedaj vse sile, da dokaže Beogradu, kako da je sporazum s Hrvati nekaj čisto odvisnega in nepotrebne, ker so hrvatski seljaki prešli v samostojno-demokratsko stranko. Za dne 14. t. m. je sklical Pribičević zborovanje v srcu vse radičevščine, v Sisku. Na ta zbor bi naj prišle po Pribičevićevem zahtevu mase hrvatskih kmetov. Koliko in kako da veruje Pribičević v privlačnost svoje policajdemokratske stranke, je najboljši dokaz dejstvo, da je izdal srezkim glavarjem, občinskim komisarjem in v obče vsem oblastem nalog, da naženejo na zborovanje v Sisek vse Ličane in Kordušane. To Pribičevićovo povelje

že izvršujejo oblasti s polno paro. Pri nabiranju zborovalcev igrajo glavno ulogo razni pritiski, podelitve in odvzemanje koncesij in tem slični policajdemokratski darovi. Na ta način, piše »Hrvat«, upa ta beograjski Potemkin, da bo nagnal skupaj toliko seljakov, da bo lahko po Beogradu razpostavil fotografije tega zborovanja. Čeravno zgleda policajdemokratska akcija za zborovanje v Sisku megalomansko, se vendar kaže v njej tudi skromnost Pribečevića, kateremu niso glavno volilne kroglice, ampak fotografije hrvatskih seljakov.

Zanikanje Radičevih prošelj. Samostojni demokrati so si izmislili in potem so po raznih listih izšle vesti, da je Stjepan Radić iz zapora poslal razne prošnje in med drugimi tudi eno na dvor za pomiloščenje. — Radićev branitelj dr. Ivica Kovačević pošilja sedaj listom izjavo, da ni Radić ni napisal niti odposlal kake take prošnje in da so vse vesti o tem izmišljene.

Zločinska politika.

Te dni so v Berlinu zaprli ruskega begunca Sergeja Drušelovskega, ki je že več let ponarejal najrazličnejše dokumente proti sedanji Rusiji ter jih za drag denar prodajal raznim stranem, ki so na to reflektirale. Bogzna, kako dolgo bi slepar in ponarejevalec še vodil svoje posle in zalagal najrazličnejše evropske politike, ki iz posebnih namenov strašijo z boljševiško nevarnostjo ter ustvarjajo protiboljševiške fronte, s ponarejenimi dokumenti iz Sovjetske Rusije od pozivov, ki naj bi jih vodstvo komunistične stranke v Moskvi izdajalo delavskim organizacijam po raznih deželah pa do obtožilnega materiala proti raznim strankam in političnim osebam posameznih evropskih držav. Slepar si je končno mislil, da bodo tudi sovjeti kupovali razne ponarejene listine proti meščanskim politikom, kakor jih meščani kupujejo proti sovjetskimi in je nekaj svojega gradiva ponudil rusko-sovjetskemu poslaništvu v Berlinu v nakup. Poslaništvo je pa sleparja z njegovimi potvorbami vred predalo berlinski policiji. Slepar trdi, da je bil carsko-ruski letalski oficir in da je doma iz Mohilova. Vzrokov je dovolj, da se mu vse to ne verjame in edino, kar je preiskava dosedaj dognala je to, da je bil leta 1920 v službi poljske špijonaže v Varšavi. Potem je pa kot bistra glava prišel na to, da bi imel velikanske zaslužke s poslom na svoje roke, ko je v evropskih državah toliko oblastnikov, ki bi radi opravičili na eni strani svojo gonjo proti Rusiji, na drugi strani pa pod pretezo komunističnih zvez uničili svoje politične nasprotnike.

Iz Varšave se je podal v Berlin in tu je po naročilih in po lastnem prevdanku ponarejeval najrazličnejše ruske dokumente ter za velikanske svote z njimi zalagal najrazličnejše oblastnike in politike. Tako je na primer njegovo delo toliko obravnavano Zinovjevo pismo, radi katerega je padla angleška Mac Donaldova vlada. Sovjetski komisar Zinovjev naj bi bil spisal proglas angleškemu delavstvu k revolucionarnim pripravam in ustajam in ko se je to pismo objavilo po angleških listih, so imeli nasprotniki Mac Donalda najboljše sredstvo proti njegovi delavski vladi, ki je bila tedaj na višku svoje delavnosti, češ, da se pod njegovim pokroviteljstvom širi komunistično-revolucionarna propaganda. Nekaj časa so v Angliji celo delavski voditelji mislili, da bi znalo biti to pismo pristno. Sleparjevi odjemalci so bili med drugimi tudi predstavniki sedanjega divjaškega režima v Bolgariji in slepar jim je ponaredil dokumente o zvezah bolgarske opozicije s komunistično internacionalo. Na podlagi teh sleparij in podpor se v Bolgariji še vedno vodijo politični procesi ter izrekajo in izvršujejo smrtno obsodbe poleg vseh grozot, ki jih razdivjani režimovci drugače počenjajo. Slepar je med svojim dologletnim delovanjem pazljivo zasledoval liste posameznih evropskih držav in je po teh poročilih prav lahko uravnaval svoje poslovanje. Vsakdo si lahko misli, kdo je vse štel med njegove odjemalce. Pet let se torej dela že mnogo politike na podlagi poslovanja tega zločince, ki spada med najostudnejše in najstrašnejše v pričo tolikih nedolžnih žrtev in krivic, ki se pa še danes in se bodo najbrž še dolgo časa upravičevale z njegovimi potvorbami. Zločinec se je vjel, ker je postal preveč predrzen. Vjel se je pa v Berlinu in pri tem moramo pomisliti, da bi bilo na sramoto Evrope čisto drugače, če bi imel svojo zločinsko delavnico kje drugje — recimo v Sofiji. Tu bi lahko vsi s prstom kazali nanj, da je slepar in zločinec, a Cankov režim bi mu odpiral vse možnosti za nadaljevanje zločinskega poslovanja. — Daleč so že padli razni evropski vodilni politiki in oblastniki, ki se poslužujejo proti svojim nasprotnikom izmišljenih in ponarejenih stvari, a ta moralna propast je še strašnejša ob gotovosti, da bi mnogi od njih zločince ne prijeli, če bi se slučajno sam razkrinkal in da se bodo mnogi v bodoče zatekali h kakemu drugemu sleparju, ko je moral eden prenehati s svojim poslovanjem.

Po svetu.

Bolgarska justica. Sedaj je v teku že tretji zarotniški ali atentatorski proces. Obtoženi so najprej prijatelji in znanci dozdevnih, že rajnih »atentatorjev«-oficirjev, tudi bivši oficirji. Med obtoženci je zopet neka gospa, pri kateri je bil eden od »atentatorjev« na hrani. Državni tožitelj zahteva za vse smrtno kazen. Doslej se je razprava večinoma tajno vršila. Tako praznuje Cankov režim svojo drugo obletnico v znamenju vislic.

Apel predstavitev bolgarske emigracije na svetovno javnost. Predstavitelji bolgarske emigracije in sicer levega

Novodošlo originalno angleško sukno

modno perilo, samoveznice, klobuki itd.

Fr. Mastek, Glavni trg 16

ter desnega krila so naslovili dolge proglase na svetovno javnost ter na vse velevlasti. Prvi je podpisal ta proglas Atanasov, kot drugi Aleksander Obov. V apelu so predvsem obširno popisani zverinski čini, koje si je privoščil Cankov režim od atentata v cerkvi do danes. Proglasu je priložena lista vseh onih pripadnikov zemljoradniške stranke, za koje je pozitivno ter z dokazi podprto, da so bili ubiti od Cankove vlade in sicer od atentata do danes. Proglas je poslan v svet v imenu humanitete, da se izvrši moralni pritisk na brutalno Cankovo vlado in da se na ta način reši življenje še dosedaj pri življenju ostalim najboljšim bolgarskim državljanom.

Saniraje Avstrije in Ogrske. Svet Zveze narodov zopet zboruje v Ženevi. Kot najvažnejša točka posvetovanj se je obravnavala te dni sanacija Avstrije in Ogrske. Zveza narodov je priznala, da so se razmere v obeh državah znatno zboljšale, odkar jih gospodarsko nadzorujejo komisarji. Avstriji se je dovolil zaostanek mednarodnega posojila 80 milijonov zlatih kron za elektrifikacijo. Ogrska pa dobi posojilo 30 milijonov zlatih kron za povzdigo industrije, poljedelstva in prometa.

Na Dunaju se je pripravljala atentat na Beneša. Dunajska »Arbeiter-Zeitung« poroča, da so ob priliki nameravane obiska čehoslovaškega zunanjega ministra pripravljali na njega dunajski hakenkreuzlerji skupno z ogrskimi fašisti atentat. Beneš je za priprave še pravočasno zvedel ter svoj obisk odpovedal. »Arbeiter-Zeitung« prinaša točne podatke, kako je bil atentat sklenjen in kdo ga je nameraval izvršiti. Dunajska policijska direkcija te vesti demantira in izjavlja, da ji o pripravah za atentat na Beneša ni nič znano.

Marokanski boji. Abd-el-Krimovi Rifanci so v dibanskem področju začeli prodirati in Francozi so morali zapustiti nekaj postojank. Francozom je sicer lažje kot Špancem, ki so imeli neurejeno in zanemarjeno vojsko, a imajo kljub temu občutne izgube, kar so že prav ostro očitali francoski vladi socialistični in komunistični listi. Ko se je o tem prav razburjeno razpravljalo tudi v zbornici, je vlada končno le dala podatke o izgubah, ki tudi po tej statistiki niso male. V nekako tolažilo je vladni izvestitelj pristavi, da tri petine mrtvih in ranjenih niso domači vojaki iz Francije, ampak oni iz kolonij — iz Afrike. Ta uteha, ki pa ni človečanska, je mnoge zadovoljila. — Ob veliki popularnosti Abd-el-Krima v severni Afriki preti nevarnost velikega vstalekega gibanja. — Francoski ekstremni nacijonalisti so skušali tudi boje v Maroku uporabiti v gonji proti nemškemu narodu, češ, da ima rifski vodja vse polno nemških oficirjev v svoji vojski. Izkazalo se je pa, da je veliko več Nemcev v francoskih tujskih legijah. — Z ozirom na angleško veselje nad francoskimi težavami v kolonijah polaga nemška satira Rifancem na jezik: — »Alah je z nami, Angleži pa niso proti!« — Seveda ne, angleški tovarnarji dajejo Rifancem orožje, kakor so ga dajali tudi francoski, dokler je šlo samo proti Špancem.

Smrtna obsodba sirdarjevih morilcev. V Kairu se je vršil proces proti 9 članom egiptovske nacionalne organizacije, ki so organizirali atentat na angleškega sirdarja Lee Stacka. Osem atentatorjev je obsojenih na smrt, eden, šofer avtomobila, v katerem so se vozili morilci, pa na dve leti ječe.

Katastrofalne poplave v Mehiki. V Mehiki že celi mesec neprestano dežuje in časopisi poročajo o katastrofalnih poplavah. V pokrajini Veracruz so narastle vode uničile par sto vasi ter nekatera večja mesta. Okrog 300 ljudi je našlo smrt v valovih. Škoda znaša več sto milijonov dolarjev.

Horthy — morilec . . .

Nedavno je objavil bivši notranji minister v prvi Horthyjevi vladi, Beniczky, v peštanskem listu »Az Ujsag« uprav senzacionalna razkritja o političnem umoru, ki se je bil odigral dne 17. februarja 1920 v bližini madžarske prestolice. Tistega dne sta bila umorjena na zagoneten način urednika socijaldemokratskega dnevnika »Nepszava«, neki Szomogy in Bacso, ker sta se drznila v svojem listu kritikovati slavohepnost in pa brezobzirnost državnega upravitelja Horthyja. Zarotniki — bili so častniki zloglasnega vojaškega oddelka Osztenburg — so na rafinirani način odvedli oba urednika v zaprtem vojaškem avtomobilu k Donavi ter ju zvezana vrgli v vodo, da bi tako utihnili žgoča in resnična kritika nad človekom, ki se hoče v svoji megalomaniji polastiti krone sv. Štefana.

Med tem je preteklo celih pet let, ali prijatelji nesrečnih žrtev so se zakleli, da ne bodo odnehali poprej, dokler roka pravice ne bo pograbila tako inicijatorjev kakor tudi izvršiteljev ostudnega in za madžarske politične razmere tako karakterističnega zločina. Horthyjeva okolica je v tem času vpizorila ljuto, a za javnost prikrito gonjo proti takozvanim legitimistom, t. j. pristašem članov habsburške rodbine, kajti Horthy, ki je zakoniti začasni

poglarar države, računa še danes, da ga bo madžarsko ljudstvo postavilo na prestol. Tlačeni, demokratično misleči manjšini madžarskega razumništva in delovnega ljudstva je bila ta borba za vladni kulisami le v korist. Soci demokrati niti niso sanjali, da bo izdal Horthyja in njegovo lopovščino človek »krščanskega« kurza. Da naši čitatelji morda ne bodo krivo tolmačili narekovajev pred in za označbo krščanski, pripominjamo, da so se na Madžarskem, kjer nimajo nikake katoliške ljudske stranke v našem smislu (čeprav se tako imenujejo), a so daleč od moderne, demokratične SLS, avstrijske krščansko-socialne stranke ali pa nemškega centra) združile vse reakcijske, gosposke in monarhistične stranke pod zvanečo firmo »krščanska edinstvena stranka«, dobro vedoč, da je madžarsko ljudstvo v pretežni večini verno in katolicizmu udano ter da se ga more le pod to krinko ogoljufati za njegove najenostavnejše državljanske pravice. In tako se je znašel Horthyjev izdajalec v vrstah habsburgovsko orientiranih legitimistov. Beniczky, ki je že pred nekaj tedni obiskal bivšo kraljico Zito v Lequeieto, ni vedel, kako bi onemogočil Horthyja, zato je objavil v »Ujsagu« vse, kar je vedel o tistem umoru. To se mu je posrečilo v polni meri, saj je bil takrat notranji minister in vse nit preiskave, ki jo je vlada pod pritiskom javnega mnjenja morala odrediti, so se stekale v rokah notranjega ministra Beniczkega.

Udarec, ki ga je zadal Beniczky Horthyju, je imel silen učinek. To je razvidno iz dejstva, da se je pričel nad celim škandalom zgrazati tako odlični konservativni politiki, kakor ga vidimo v osebi grofa Alberta Apponyja. Bethlenova vlada, ki živi od Horthyjeve milosti in reakcionarstva falzificirane parlamentarne »večine«, je na zahtevo glavnega obdolženca ustavila tiskanje »Az Ujsaga« ter je povrh še zaprla dotično tiskarno. Bivšega notranjega ministra Beniczkega pa so aretirali, ker se je sodna oblast — na migljaj državnega pravdnika — spomnila, da je bil gospod minister pred mnogimi meseci obsojen radi nekega tiskovnega pregreška na 14 dni zapora. V trenutku namreč, ko je »Az Ujsag« objavil plamenečo obsodbo Horthyjevo, so se spomnili na izvršitev tiste malenkostne zaporne kazni, ki bi mu jo bili sicer odpustili. Seveda, vlada se dela, kakor da hoče dognati »objektivno resnico« o celi zadevi in zato so vpriporili v to svrhu celo gonjo z enim edinim ciljem: zmešati razne afere in nasprotstva, okoliščine in motive, da bi se na tak način opral vsaj — Horthy. Madžarska politična zgodovina pa gotovo ne pomni takega škandala, kakor je prisilna konfrontacija med živim Horthyjem in mrtvima urednikoma »Nepszave« . . .

Služaj Beniczky-Horthy, višek borbe madžarskih oblastnikov za najvišje dostojanstvo in izvor vse oblasti nad ubogim, v srednjeveških razmerah živečim narodom, dokazuje, da grozi ta gniloba okužiti ozračje cele Srednje Evrope. Ko bi se bila madžarska buržoazija spametovala in si ustanovila moderno demokratično republiko z grofom Karolyjem kot prezidentom, bi bila ostala vrlemu madžarskemu ljudstvu in državi marsikatera sramota. Mala madžarska republika, katera ne bi ogrozila s svojim maščevalnim duhom ter z monarhističnimi neumnostmi svojih sosedov, bi bila poleg avstrijske republike najboljša garancija za dober splošen razvoj republikansko-federativnega sistema v Evropi. Tako pa je madžarska aristokracija delala celo avstrijskim reakcionarjem nade, da se bo »nek danji položaj« zopet vzpostavil in razumljivo je, da je po Karolyjevem padcu paralelno z madžarsko reakcijo rastlo tudi nerazpoloženje in nezaupljivost držav, včlanjenih v Mali antanti. Mirno lahko rečemo, da je os vse monarhistične reakcije v Srednji Evropi ravno Budimpešta. Ona je onemogočila kristalizacijo republikanskega sistema v osrčju Evrope. Ostala je edini preostanek nekdanje fevdalne habsburške monarhije. Horthy je slaba etiketa, a sedaj se je pokazal v pravi luči. Če ima diplomatski zbor tujih sil v Pešti kaj čuta za poštenost, bi moral tako dolgo ignorirati »državnega šefa«, dokler bi mu ne uspelo verodostojno dokazati, da ni zapovedal svojim trabantom, naj pripravijo onima urednikoma »čistilno kopel« v Donavi. Doslej se Horthy ni zganil; znamenje, da je moralni krivec umora nad Belo Szomogyjem in Bacsom. Radovedni smo, kako se bodo po tej aferi razvijale politične razmere v mračni Madžarski.

Dnevne novice.

Za naše delavce na železniških postajah. Vprašanje narodnega poslanca Franjo Žebota na ministra saobračaja v zadevi urnih plač postajnih delavcev na postajah državnih železnic v Sloveniji. Gospod minister! Na postajah državnih železnic v Sloveniji se dogaja, da postajni delavci morajo na dan delati po 10 do 11 ur, a plačano dobijo samo 8 ur. Predvsem so tu prizadeti vodovalci na postajah. Posebno so v tem oziru prizadeti postajni delavci na večji postaji na progi Maribor—Dravograd. Imena postaje in prizadetih ne navajam radi tega, ker se je prizadetim delavcem že vnaprej zagrozilo od uradne strani, da ako se pritožijo, bodo kaznovani z odpustom. Ker se ubogim delavcem očitno godi velika krivica, ker se jim čezurno delo ne plača, bi bilo nujno potrebno, da se zadeva tako uredi, da dobijo prizadeti delavci na postajah plačan tudi oni čas, ki ga uporabijo za delo čez osemurni delavnik. Plača postajnih delavcev v Sloveniji je tako majhna, da skoro v nobenem slučaju ne zasluži delavec-družinski oče 1000 din. mesečno. Radi tega je ta zadeva tako važna in je nujno potrebno, da se odpomore bedi postajnih delavcev. Dovoljujem si Vas, g. minister, vprašati: 1. Ali so Vam razmere, v kojih živijo postajni delavci v Sloveniji, znane? 2. Ali odobravate, da se postajnim delavcem v Sloveniji plačuje samo 8 ur, a ne 10, 11 ur, kolikor časa so v službi državne železnice? 3. Ste-li pripravljeni takoj od-

rediti, da se postajnim delavcem plačajo tudi ure, ki jih morajo vršiti čez osemurni delavnik?

Važno za splavarje, lastnike konj in vozov. Mestni magistrat v Ptuj razglaš: Razglas št. 1. Glasom obvestila komande 4. pontonirskega bataljona v Ptuj z dne 5. 6. 1925, št. 2101, se bodo vršile začeni s 10. junijem t. l. do konca oktobra t. l. vojaške vežbe na Dravi in sicer v prostoru 560 m navzdol od železniškega mosta. O tem se obvešča vse splavarje in zainteresirane osebe s tem, da je vožnja v označenem prostoru dokler trajajo vežbe vsak delavni dan od 6. ure zjutraj do 11. ure predpoldne in od 15. do 18. ure popoldan zabranjena. Straža bo postavljena 1.- km od voznega mosta navzgor in sicer na desni obali ter bo imela rdečebelno signalno ploščo. Splavarji in druge osebe, ki se bavijo s plovbo, naj takoj pristanejo, čim zapazijo to signalno ploščo in sicer najmanj 300 m od iste navzgor, ker bi sicer v nasprotnem slučaju za eventualno nastale nesreče in škodo nosili sami odgovornost. Ob nedeljah in praznikih se vežbe ne bodo vršile ter bo ob teh dneh plovba prosta. — Razglas št. 2: Glasom dopisa mariborskega vojnega okruha se vrši v tekočem letu komisijonalni popis živine in vozil z opremo. V to svrhu se imajo lastniki konj, volov, vozov, osebnih in tovornih avtomobilov, motorciklov in biciklov, javiti pri mestnem magistratu in sicer najdalje do 20. 6. 1925. Kdor prijavo opusti, bode po zakonu za ustrojstvo vojne kaznovan.

Podružnica vojnih invalidov v Mariboru razglaš: Vojni invalidi, ki bi bili potrebni zdravljenja v toplicah in bi isto na njih zdravje ugodno vplivalo oziroma bi bilo priporočljivo, imajo pravico do brezplačnega zdravljenja in oskrbe v Dol. Toplicah. Invalidi pa, ki bolehalo na tuberkulozi, pa lahko zaprosijo za sprejem v Zdravilišče Golnik na Gorenjskem, kjer dobe istotako brezplačno vso oskrbo in zdravniško pomoč. Natančni podatki se dobe v podružniški pisarni. Oni invalidi, vojne vdove in sirote, ki po začasnem invalidskem zakonu še nimajo pravice do brezplačnega zdravljenja, priskrbi podružnica brezplačnega zdravnika in zdravila. Zglasiti se morajo v pisarni udruženja. Pripomni se pa, da imajo to ugodnost in pravico zares le ubogi, in v resnici revni člani. Vsi člani udruženja, ki se skazejo s potrdilom podružniškega odbora, dobe pri nakupu zdravil v lekarni pri Sv. Arehu v Mariboru 30 odstot. popust. Za odbor: Anton Krepek, predsednik, Martin Pravič, tajnik.

Konj ga je udaril. V torek je udaril konj viničarjevega sina Ruperta Straus na Ranci s kopitom v trebuh. Straus je dobil težke notranje poškodbe, vsled česar je moral biti prepeljan v bolnico.

Novim maršalom dvora je imenovan dosedanj SHS-poslanik v Atenah g. Panta Gavrilovič. O tem novem maršalu poroča časopisje, da je dobro znan kot eden najbolj intimnih prijateljev Pašiča in je bil doslej eden največjih eksponentov Pašičeve zunanje politike.

Uniformirani med seboj. V Skoplju je dne 9. t. m. ustrelil orožnik Branko Miladinovič iz puške iz 1. nadstropja vojašnice na podporočnika Živojina Radosavljeviča. Orožnik je zadel oficirja v želodčno stran in nato ustrelil samega sebe z revolverjem. Med obema ni bilo opaziti prav nobenega spora. Predpoldne pred spopadom je zahteval podporočnik od žandarja, da naj nadomesti razbit kozarec z drugim, kar je ta tudi storil. Nikdo od moštva in od oficirjev ne ve, kako in zakaj se je Miladinovič spozabil tako daleč.

Velika nesreča vsled eksplozije motorja. V hotelu »Velebit« v Baški na otoku Krku sta mehanika brata Ostro govič inštalirala Diesel-motor; ko sta ga stavila v pogon, je motor nenadoma eksplodiral ter enega mehanika težko ranil, drugega pa ubil. Tudi hotel je precej poškodovan.

Nekaj posebnega za šahiste. Osijek je doživel v nedeljo popoldne nekaj prav posebnega. V mestnem vrtu se je igral šah z živimi figurami. Igra je bila izvanredno dobro obiskana od občinstva. Igra je bila interesantno prirejena in so jej gledalci sledili z največjim zanimanjem od početka do konca. Kraljici sta bili ena odlična gospa in ena gospodična, letalca sta predstavljali dve gospe, trdnjavi dve gospodični, ostale figure pa mlade deklice in fantki. Šah sta igrala dva gospoda 25 minut. Po končani igri se je po šahovski deski plesalo.

Nagrade za sleparje. V Srbiji je navada, da se ne vpraša ljudi, katere se sprejema v državno službo, kako je bilo njihovo predživljenje in kako je sposobnost. Pridobiti si je treba samo kakega vplivnega zaščitnika, pa evo ti službe. Na ta način pridejo v službe sumljivi tipi, ki samo korumpirajo svoje poštene kolege. Tako je v Leskovcu opravljaj službo upravnika državne bolnice človek, katerega je že dolgo iskala sodnija v Dubrovniku. Stevan Antunovič je bil leta 1920 nameščen kot dnevničar v bolnici v Dubrovniku. Tu je sleparil kmete, češ, da jih bo osvobodil vojaščine; ker so ga ovadili, je pobegnil s prisleparjenim denarjem v Srbijo, poprej pa je še malo pogledal v blagajno bolnice ter jo znatno olajšal. V Srbiji je bil dolgo varen pred zasledovanjem. Posrečilo se mu je dobiti službo upravnika bolnice v Leskovcu, katero je vršil dosedaj, ko so ga na zahtevo sodnije aretirali. Odpuslan je v Dubrovnik, ker mu bodo prisodili za njegovo zvesto službo plačilo. Sleparje se nagradi z državnimi službami, poštene uradniki se odpuščaj.

Dve žrtvi gostilniškega pretepa. V gostilni »Bubon« v Vel. Gradjevcu so popivali kmetje. Kot po navadi se je končalo popivanje s pretepom. Od vina razgreti fantje so se udarili najprej s palicami in stoli, nazadnje so se pa zabliškali v rokah noži. Krčmarjev sin, ki je skušal razjarjene pretepače pomiriti, je dobil veliko rano na trebuhu, skozi katero so se mu takoj vsula čreva in drob. Enako rano je dobil tudi kmet Karanovič. Ko so pretepači ugledali žrtvi svojega divjaštva, so jo hitro odkurili. Gostilničar je poslal po zdravnika, ki je ranjencema spravil drob zopet nazaj v trebušno votlino

ter strogo prepovedal, da bi se premaknila ali zganila. Neuki kmetje pa niso poslušali zdravnikovega navodila. Gostilničarjevega sina so naložili na voz ter ga hoteli odpeljati v bolnico, toda že med potjo je umrl. Karanovič se je pa vzlic zdravnikovi prepovedi pošteno najedel in napil ter tako sam zakrivil svojo smrt.

Stepli in poklali so se radi lepih Madžark. Blizu mesta Vukovar je pristava Grobovo. Zadnje nedeljo so se na tej pristavi stepli radi lepih Madžark fantje. Pri pretepu so igrali važno vlogo noži, planke, palice ter slično orodje. Mnogo pretepačev je bilo ranjenih in neki Ignacij Marona je obležal na bojišču mrtve.

Borza. Budapest 840, Berlin 1400—1415.50, Italija 232.80—235.80, London 288.59—289.59, Newyork 58.50—59.50, Pariz 289.50—294.50, Praga 174.10—176.50, Dunaj 824—836, Zürich 11.41—11.51. Dinar notira v Zürichu 8.70.

Iz Maribora.

Mariborskemu poročevalcu »Jutra« v odgovor. Znani mariborski poročevalec »Jutra« je z nekako naslado in po možnosti na dolgo prinesel poročilo o obsodbi odgovornega urednika »Straže« radi zanemarjenja uredniške dolžnosti. S prav posebnim veseljem je oznanil javnosti, da imata »Straža« in »Gospodar« še najmanj 30 ovadb. G. »Jutrovemu« dopisniku kličevo v spomin zadevo s »Slovencem« in »Domoljubom«, ki sta bila 30krat naznanjena državnemu pravdnistvu radi paragrafov 103 in 104 srbsk. kaz. zakona. Vseh teh 30 ovadb je prišlo v Ljubljani na en dan do obravnave. »Slovenca« in »Domoljuba« je zastopal dr. Brejč, ki je na javni razpravi ugotovil sledeče: »Paragrafa 103 in 104 sta res proširjena na takozvano prečansko ozemlje v cilju izenačenja zakonov, tako da veljata oba paragrafa za vso državo. Oba paragrafa pa ščitita javne funkcionarje in njihovo delovanje le pred kritiko privatnih oseb, ne pa tudi pred kritiko glasil javnega mnenja, to je pred kritiko časopisja. To sledi jasno iz določb srbskega tiskovnega zakona, ki izrečno pravi, da paragrafa 103 in 104 srbskega kazenskega zakona za časopisje ne veljata! Res je sicer, da srbski tiskovni zakon na naše kraje še ni proširjen. Toda par. 103 in 104 gotovo nista bila proširjena na naše kraje z namenom, da bi mi uživali manj pravice kot Srbi, ampak zato, da se zakonodaja izenači. Če naj se pa zakoni izenačijo, ne morejo veljati pri nas samo slabe strani kakega zakona, ampak tudi dobre, in zato je logično, da veljajo tudi pri nas iste izjeme od omejenih paragrafov, kakor v Srbiji, t. j. da časopisje določbam paragrafov 103 in 104 ni podvrženo.« Tej jasni, logični in prepričevalni argumentaciji dr. Brejca se je pridružil tudi sodnik, ki je obtožena odgovorna urednika oprostil v vseh 30 slučajih. G. poročevalec si naj te vrste dobro prečita in potem bo tudi on uverjen, da odgovorni urednik »Straže« in »Gospodarja« radi številnih ovadb po paragrafi 103 in 104 prav lahko spi.

Telova procesija v baziliki Matere Milosti v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 14. junija. Po slovesni maši se prične procesija okoli 8. ure po sledečem sporedu: 1. Različne šole. 2. Katoliška omladina. 3. Krščanska ženska zveza. 4. Župnijska zastava z Meljskim društvom. 5. Kat. izobraževalno društvo Leitersberg. 6. Krčevina. 7. Mladeniška Marijina družba. 8. Vojaštvo z godbo. 9. Dekliška Marijina družba z otroci s cveticami. 10. Duhovščina z Najsvetejšim. 11. Zastopniki različnih uradov, cerkvena ključarja ter ostalo občinstvo.

Omladinski teden. Katoliška omladina v Mariboru priredi od 14. do 21. t. m. kot pripravo na glavni praznik sv. Alojzija »Omladinski teden«. Vsak večer bo v društvenih prostorih ob pol 8. uri zvečer mladini primerno predavanje. Govorili bodo najboljši predavatelji. Vabljeni so tudi vsi mladeniči iz mesta in okolice. — Ob enem bodo prodajali društveniki in vse organizacije, ki so enega duha z Omladino za ta teden okusno narejene znake po 2 in 5 D v poravnavo stroškov, ki jih je imelo društvo pri nabavi novih instrumentov. Sprejemali se bodo ob tej priliki tudi podporni člani s 25 D na leto, častni po 500 in ustanovniki po 750 D enkrat za vselej. Odbor Omladine se obrača s prošnjo na vse mladino iz mesta in okolice, da vsak po svojih močeh pokaže svojo naklonjenost napram društvu, ker le tako bo moglo pokazati vsestranski napredek.

Omladinski koncert. Kat. omladina priredi v nedeljo, dne 14. in dne 21. t. m. na Grajskem trgu od 11. do 12. ure koncert. To nedeljo se bodo proizvajali sledeči komadi: Kadet, koračnica; Prijetne sanje, valček; Gozdna vila, ouvertura; Slovenski svet, potpourri; Ob morju, pešem; Triglav, koračnica.

Predavanje o rimskem potovanju. Vsled želje mnogih meščanov predava p. Pavel v nedeljo, dne 14. t. m., ob pol 6. uri zvečer o Rimu in njegovih znamenitostih v prostorih Kat. omladine, Splavarska ulica 4. Predavanje se bo pojasnjevalo z lepimi slikami. Torej pridite!

Koncert Glasbene Matice v Limbušu pri Mariboru Glasbena Matica priredi v nedeljo, dne 21. t. m. popoldne v prid glasbene šole na vrtu Srečko Robiča v Limbušu pri Mariboru umetniški koncert. Vstopnina 5 din.

V nedeljo, ob desetih dopoldne, je pri Sv. Arehu na Pohorju sv. maša, tako da se izletniki lahko udeležijo nedeljske službe božje.

Cirkus Kludsky v Mariboru. Ta veliki cirkus je začel v sredo s prvo predstavo. Že koj pri prvi predstavi je bilo kljub slabemu vremenu razprodanih 3000 vstopnic. Vsi dosedanj obiskovalci predstav so izvanredno zadovoljni in vsak je resnega mnenja, da se res izplača si ogledati to izvanrednost za obmejni Maribor. Še mnogo boljše nego sredina prva predstava sta bili obiskani večerajšnji. Cirkus je posetilo že doslej poleg meščanov zelo veliko okoličanov.

Cirkus Kludsky je lansko leto potoval po Angleškem, udeležil se je razstave v Wembley. Letos potuje cirkus po Evropi in je prišel v Maribor iz Gradca. Obiskal je tudi Dunaj. Iz Maribora se bo preselil v Ljubljano, od tamkaj v Zagreb in Beograd.

Zastrupljenje. Lizol dobiva v Mariboru novih prijateljev. Dne 10. t. m. se je zastrupil z njim 51 letni ključavničar iz železniške delavnice Herman Dobaj iz Malgajevе ulice št. 8. Ko je rešilni oddelek prispel, je samomorilec že umrl v hudih bolečinah. Dobaj je bil priden delavec in v smrt ga je baje gnalo zapostavljanje v delavnici.

Pritožba s trga. Med šepharji, ki prihajajo s svojim blagom na mariborski trg, so nekateri nesolidni, ki z goljufanjem kupovalcev ugledu šepharjev znatno škodujejo. Večkrat se slišijo iz vrst občinstva pritožbe, da prodajajo šepharji meso od merjascev mesto od svinj. Merjaščevo meso in slanina je popolnoma neužitno in stranke, ki ga kupijo, so znatno oškodovane. Tržno nadzorstvo bi moralo take šepharje ostro kaznovati ter jih prisiliti, da z napisi označijo, če prodajajo meso merjascev.

Docent in primarij dr. Ivan Matko se je pred tedni vrnil iz Prage, kjer je predaval na tamošnji univerzi. Gospod docent zopet redno ordinira v Slovenski ulici.

Sprejemni izpiti za I. razred drž. realke v Mariboru se vršijo v sredo, dne 1. julija 1925, dopoldne ob pol 10. uri. Priglasiti se lahko dan prej dne 30. junija, osebno ali pa pismeno po pošti. Prinesti je treba rojstni ali krstni list in obiskovalno spričevalo za vstop v srednjo šolo in če je mogoče, tudi domovnico in potrdilo o cepljenih kozah. Sprejemni pogoji so ostali isti, kakor prejšnja leta. Podrobna pojasnila so na objavi deski in zavodni veži.

Na deški meščanski šoli v Mariboru so izpiti za zasebne učence v ponedeljek in v torek, dne 22. in 23. junija t. l. Kolek na prošnji 5 din., za rešitev je priložiti kolek 40 din. Privatni izpiti se morajo polagati za največ 2 razreda v istem terminu.

Narodno gledališče. Repertoar. Danes, petek, 12. junija: »Tosca« ab B kuponi. — Sobota, dne 13. junija: »Tosca« ab A kuponi. — Nedelja, dne 14. junija: »Ugrabljene Sabinke.« — Ponedeljek, dne 15. junija: Zaprt.

»Ugrabljene Sabinke« v mariborski drami. Kot drugo delo v poletni sezoni se vprizori v režiji g. Koviča vele-zabavna burka v štirih dejanjih »Ugrabljene Sabinke.« Fabula burke je dokaj originalna ter vzbuja v svoji tehnično dobri izvedbi mnogo smeha. Sodelujejo gospa Petkova, gdč. Savinova, gdč. Kovačičeva, gdč. Kraljeva, gdč. Lubjeva in gg. Rasberger, Škerl, šezelnik, Tovornik itd. itd. »Ugrabljene Sabinke« so bodo igrale samo izven abone-menta, na kar posebej opozarjamo cenjeno občinstvo.

KONJSKA DIRKA NA TEZNU.

Včeraj, 11. junija se je vršil na dirkališču Tezno prvi del pomladanske trabne dirke, ki se nadaljuje še v nedeljo, 14. t. m. Za dirko, ki uživa že dolgo velik sloves po celi državi, so bili priglašeni prvovrstni dirkači iz Slovenije in to osobito iz Ljutomer in iz Hrvatske. Potek dirke se je vršil brezhibno, za kar se je potrudil dirkalni odbor in vodstvo dirke, tako da so imeli številni gledalci od dirke res užitek. Potek dirkanja je bil sledeči:

I. Karl Pachnerjeva dirka — I. Heat. 1. Janičar (Ed. Funk) 1620 m v 2.36 min. (1.36 min. za km). 2. Dilemma (žrebčarna Turniš) 1620 m v 2.37 min. 3. Zlatibor (Jak. Pavlina) 1640 m v 2.44 min. 4. Koketka (Jos. Bunderl) 1660 m v 2.44.5 min. Darila: 2000, 1000, 600 in 400 D.

II. Dirka Anton Mihalovich. 1. Jutro (Turniš) 1810 metrov v 3.12 min. (1.46 za km). 2. Princessa Slovenije (hlev Zagreb) 2030 m v 3.39 tri petine min. 3. Geh'ma-Geh'ma (F. Skoberne) 2010 m v 3.40 min. Darila 1500, 600, 400 in 300 D.

III. Karl Pachnerjeva dirka — II. Heat. 1. Dilemma (Turniš) 1620 m v 2.32 min. (1.33 za km). 2. Zlatibor (Jak. Pavlina) 1640 m v 2.37 min. 3. Koketka (Jos. Bunderl) 1660 m v 2.35.5 min. 5. Janičar (Ed. Funk) 1620 m v 2.41 min.

IV. Kmetjska dirka (Handicap) (2200—2000 m). 1. Teta (F. Šegula) 2000 m v 3.42 dve petini min. (1 km v 1.51 min.). 2. Nadina (Marko Slavič) 2340 m v 3.46 min. 3. Dragobina (Jos. Jurša) 2100 m v 4 min. 4. Orel (Al. Slavič) 2340 m v 4.06 min. 5. Zorana (Ad. Pšunder) 2000 m v 4.25 min. 6. Vida (Lukman) 2000 m v 4.29 dve petini min.

VI. Vožnja amaterjev (2400 D — 2000 m). 1. Bogdaj (Turniš) 2000 m v 3.19 min. (1 km v 1.39.50 min.). 2. Frankfurter (hlev Zagreb) 2040 m v 3.27 dve petini min. 3. Orel (Al. Slavič) 2040 m v 3.31 min. 4. Belladonna (Turniš) 2040 m v 3.33 min. 5. Grandezza (Karl Weitzl) 2000 m v 3.33 dve petini min. Darila: 1200, 600, 400 in 200 D.

VII. Karl Pachnerjeva dirka — 4 Heat. 1. Zlatibor (Jak. Pavlina) 1640 m v 2.31 min. (1 km v 1.31.5 min.). 2. Janičar (Ed. Funk) 1620 m v 2.31.5 min. 3. Dilemma (Turniš) 1620 m v 2.31.5 min.

VIII. Dvojprezna amaterska dirka (2500 D — 2000 metrov). 1. Riza (Turniš), Teta (Šegula) 2680 m v 5.10 min. 2. Orel (Al. Slavič), Nadina (Marko Slavič) 2835 m v 5.26 min. 3. Peter (Kosar), Sardanapal (Turniš) 2580 metrov v 5.47 min. 4. Vida (Lukman), Zorana (Pšunder) 2640 m v 6.13 min. Darila: 1200, 600, 400 in 300 D.

Skupno so znašala darila za dirkanje 44 tisoč dinarjev. V nedeljo se vrši Derby-dirka za državno darilo v znesku 18.500 dinarjev.

Širite „Našo Stražo“!

Kočijaž, samski, vaje kočijskih in jezdskih konj v vozu in pod sedlom, doslužen kavalerist, se išče. Plača 600 din. mesečno, obleka in vsa oskrba. Le taki prosilci, ki niso pijači udani, pridejo v pošto. Ponudbe pod: »Trezen kočijaž« na upravo lista. 266 3—1

Stara zavarovalna družba išče posebno za požarni oddelek krajevne zastopnike v vseh krajih prevaljskega, mariborskega in slovenjgraškega okraja. Nudi se jako dober in trajen zaslužek. Pojasnila daje: g. Oswald, Prevalje. 261 3—1

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Maribor, Krekova ulica 14. 103

Prodajo se gozdne parcele v velikosti od 6 do 30 oralov približno 6 km od postaje. Vprašanja na Anton Kobližek, Poljčane. 267

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Docent in primarij dr. Ivan Matko

se je vrnil iz praške univerze, kjer je predaval in zopet redno ordinira v Slovenski ulici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Čujte! Za 10 Din.

dobite porcijo pečene morske ribe s solato, enim kruhom in pol litra zajamčeno pristnega dalmatinskega vina vsaki dan pri dalmatincu

Josipu Povodnik, Maribor,
Vojašniška ulica 4. Vojašniška ulica 4.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Stole za ležati,

pletarske in vrvarske izdelke, špago, drobnarijo, parfumerijo priporoča 264 2—1

DRAGO ROSINA, MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 26.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pozor!

Ker opustimo trgovino z urami v Slovenski ulici 5, prodajamo do 1. julija 1925 vse ure, zlatino in srebrnino za izredno znižane cene. 242 5—1

F. KNESER, MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 5.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Popolnoma varno

naložite svoj denar pri

KREKOVI POSOJILNICI V MARIBORU

reg. zadr. z neom. zav.

Koroška cesta št. 1 pri cerkvi sv. Alojzija.

Sprejme vsako, tudi najmanjšo vlogo. Obrestuje zelo ugodno, večje vloge pa po dogovoru. — Uradne ure: sobota: 15.—17. — nedelja: 10.—12.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Med. univ. dr. F. KARTIN

zobozdravnik,

MARIBOR, SLOVENSKA ULICA ST. 9,

zopet ordinira.

269 2—1

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nepreklicno le še 2 dni!

MARIBOR

za vojašnico ob železnici

vsak dan ob 8. uri vsak dan

Evropski Barnum-Balley! Drugi rimski Circus

Maximus

KLUDSKY

Cirkus z 4 jambori in 3 manžami!

Največje potujoče podjetje te vrste in največja eksotična menažerija na kontinentu.

3 predstave 3

ob istem času! — Monstre spored Non plus ultra!

V soboto in nedeljo ob 4. uri popoldne

velika slavnostna predstava!

V nedeljo ob 8 uri zvečer

velika poslovilna predstava!

— Prostor za 8000 očaranih obiskovalcev. —

Predprodaja vstopnic pri blagajni cirkusa od 9. ure predp. naprej, kakor tudi ogledovanje živali ob 9. uri predpoldne.

Pridite! Poglejte! Čudite se!

Kasačke dirke na Teznu

11. in 14. junija 1925 ob pol 3. uri.

Vlak Maribor—Tezno ob 13. uri 42 min.

Vlak Tezno—Maribor ob 19. uri — min.

Auto ob pol 14. uri pri »Veliki kavarni«

POPRAVILA

MEHNIK IVAN LEGAT

špecialist za pisarniške stroje

MARIBOR

samo Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

I. Z. Z. N. Z.,

Stolna ulica št. 6

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka d. d.,

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.